

نقش نوجوانان در نهضت عاشورا

در جنگ ها، اگر نیروهای نظامی در برابر یکدیگر قرار بگیرند، مردم تلفات جانی و مالی آن را عادی می دانند و عواطف آنان جز برای مدتی کوتاه برانگیخته نمی شود. با این حال، اگر جنگ به شهرها و مناطق غیرنظامی سرایت کند و زنان و کودکان و نوجوانان و افراد بی طرف، طمعه آتش جنگ شوند، حتی انسان های سنگ دل و بی عاطفه نیز عاملان آن را سرزنش می کنند. در واقعه عاشورا، کودکان و نوجوانان همپای بزرگ سالان، نقش مؤثری ایفا کردند که در سه جنبه قابل بررسی است:

الف) زنده نگه داشتن یاد عاشورا

شهادت و اسارت کودکان و نوجوانان در کربلا، دل سنگ را می شکنند و دیده هر خشک چشمی را تر می کند و این مسئله، سبب زنده نگه داشتن یاد و خاطره عاشورا می شود.

ب) هدایت گنه کاران

شهادت کودکان و نوجوانان سبب هدایت گنه کاران می شود؛ زیرا عواطف آنها را برمی انگیزد و آنها را متأثر می سازد و اشکشان را جاری می کند. آشکارا است که اشک چشم، آلودگی های دل را شست و شو می دهد و هنگامی که این مسئله تکرار شود، سرانجام چشم دل او باز می شود و چراغ پر فروغ هدایت و کشتی نجات را می بیند و به آن سو حرکت می کند.

ج) پیام رسانی نهضت عاشورا

کودکان و نوجوانان عاشورا یا جنگیدند و به شهادت رسیدند یا به اسارت درآمدند و پیام نهضت عاشورا را به مردم رساندند.

ویژگی های الگویی کودکان و نوجوانان عاشورایی

الگوپذیری و سرمشق گرفتن از رفتار دیگران از ویژگی هایی است که به حکم آفرینش در وجود انسان به ودیعه نهاده شده است. این ویژگی در گروه سنی کودک و به ویژه نوجوان نمود بیشتری دارد. به همین دلیل، در این قسمت، برخی از ویژگی های کودکان و نوجوانان حاضر در کربلا را که قابلیت الگودهی به کودکان و نوجوانان امروزی را دارند، بیان می کنیم:

الف) ولایت پذیری

نوجوانان عاشورایی، تسلیم مطلق امام زمان خود بودند و در راه دفاع از امام و آرمان های او تا پای فدای جان پیش رفتند.

ب) عشق به شهادت

یکی از الگوهای رفتاری آنان، عشق به شهادت و نهراسیدن از مرگ بود. هنگامی که امام حسین علیه السلام نظر قاسم بن الحسن علیه السلام را درباره مرگ می پرسد، می گوید: «عموجان! مرگ در راه خدا و در رکاب تو، نزد من از غسل شیرین تر است».

- پیام:

- معنی شهادت را درک کنیم.

- از سختی ها و مرگ نهراسیم.

- مقام و رتبه شهید را بشناسیم.

ج) شجاعت و شهامت

نوجوانان عاشورایی با وجود کمی سن، مردانه در مقابل دشمن وحشی و سنگل دل ایستادند و جنگیدند. آنان هنگامی که پای در میدان نبرد می گذاشتند، با شجاعت هرچه تمام، ابتدا خود را معرفی می کردند و سپس در میدان جنگ ده ها مرد جنگی را از پای در می آوردند.

قاسم بن الحسن علیه السلام، هنگامی که به میدان می رود، با جسارت هرچه تمام، خود را چنین معرفی می کند: «اگر مرا نمی شناسید، پس بدانید من فرزند امام حسن علیه السلام نوه پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله هستم.

به روایتی، وی در میدان جنگ، ۲۵ مرد جنگی را از پای در آورد.

عون فرزند حضرت زینب علیها السلام نیز در میدان جنگ چنین می گوید: «اگر مرا نمی شناسید، من پسر جعفر طیارم! آن شهید راستینی که در بهشت می درخشد و با بال سبزی که خداوند به او عطا فرموده است، پرواز می کند. این افتخار، برای من و او در محشر کافی است».

او ۲۱ سپاهی را به دوزخ فرستاد.

پیام:

- در برابر دشمنان باید شجاع بود.

- در برابر سختی ها و مشکلات زندگی باید با شهامت و دلیری ایستادگی کرد.

- در برابر توطئه های دشمن باید از تمامی وسایل ممکن استفاده کرد.

(د) رعایت ادب و اجازه گرفتن از بزرگ تر

تمامی نوجوانان حاضر در کربلا، هنگامی که قصد رفتن به میدان را داشتند، نزد امام حسین علیه السلام آمدند و از ایشان اجازه گرفتند.

پیام:

- همواره و در تمامی لحظات باید به بزرگ تر از خود احترام گذاشت.

- در انجام کارها به ویژه کارهای مهم باید به بزرگ ترها اطلاع بدهیم.

- در انجام کارها، بر بزرگ ترها پیش دستی نکنیم.

توجه به نماز و ارتباط با خدا

کودکان و نوجوانان عاشورایی در سخت ترین لحظات، نماز به جای آوردند. فرزندان مسلم پیش از شهادت، از قاتل خود درخواست کردند که نماز بخواند. هنگامی که او اجازه داد، وضو گرفتند، دو رکعت به جای آوردند و دست به مناجات با خدا برداشتند و گفتند: «ای خداوند حی داور! بین ما و این مرد، تو خود، دآوری فرما!».

پیام:

- هیچ گاه نماز را ترک نکنیم.

- نماز، بهترین راه ارتباط با خداست.

- نماز در مشکلات، تسلی دل و مایه صبوری و بردباری است.

(ز) معرفت بالای دینی و جانبازی در راه اسلام

شناخت حق از باطل و معرفت بالا، نسبت به تعالیم دین و آشنایی با انحراف دین از ویژگی های آنان بود.

محمد با اینکه نوجوانی بیش نیست، هنگام رجزخوانی در میدان جنگ می گوید: «از دشمنان کوردل و پستی که به جنگ ما آمده و دستورهای قرآن را وارونه کرده و کفر و طغیان را آشکار کرده اند، به خداوند شکایت می کنم. سپس شجاعانه جنگید و به همراه عون به شهادت رسید.

امام محمد باقر علیه السلام که در کربلا کودک خردسالی بیش نبود، وقتی یزید تصمیم به کشتن پدرش امام سجاد علیه السلام می گیرد و نظر مشاورانش را در این زمینه می خواهد و آنها پاسخ مثبت می دهند، به یزید می فرماید: «ای یزید! اینها برای خوشایند تو، برخلاف هم نشینان فرعون رأی دادند. آن گاه که فرعون درباره موسی و هارون با آنها مشورت کرد، گفتند: موسی و برادرش را مهلت بده! اما اینان رأی به کشتن ما دادند و این بی علت نیست.»

یزید گفت: علت آن چیست؟

فرمود: «آنها عاقل بودند و اینها نادان؛ زیرا جز حرام زادگان، پیغمبران و فرزندان آنان را نمی کشند.» یزید سر به زیر انداخت و از کشتن امام سجاد علیه السلام صرف نظر کرد.

پیام:

- باید از مفاهیم دینی درک عمیق پیدا کرد.

- باید اطلاعات و معلومات دینی خود را بالا ببریم.

- در برابر توطئه های دشمن باید هشیار باشیم.

(ح) حس مسئولیت نسبت به کوچک تر از خود

هنگامی که قاتل می خواهد سر فرزندان مسلم را از تن جدا کند، برادر بزرگ تر ابتدا از قاتل می خواهد که چون مادر، برادر کوچک تر را به او سپرده است، ابتدا او را بکشد تا شاهد کشته شدن برادر کوچک تر خود نباشد.

پیام:

- علاقه و محبت شدید نسبت به برادر.

- وظیفه شناسی و احساس مسئولیت نسبت به کوچک تر از خود.

(ط) وفاداری

کودکان و نوجوانان عاشورایی، با وجود کوچکی و کمی سن، وفادارترین نوجوانان جهان بودند؛ زیرا آنانی که توان جنگیدن و مبارزه نظامی را داشتند، در رکاب عموی خود جنگیدند تا به شهادت رسیدند و آنانی که توان مبارزه را نداشتند، به اسارت درآمدند و پیام مظلومیت و حقانیت شهدای کربلا را به گوش جهانیان رسانیدند.

- پیام:

- به عهد خود وفادار باشیم.

- در امور مورد رضایت حق تعالی نسبت به اقوام، دوستان و یاران، باوفا باشیم و آنها را در لحظه های سخت تنها نگذاریم.

الگوگیری نوجوان امروز از نوجوان عاشورایی

نوجوان امروز، در هشت سال دفاع مقدس ثابت کرد که هم چنان وفادار است، عاشورا را فراموش نکرده و در راه حفظ دین و وطن، حاضر به هر نوع جانبازی است. نوجوان عاشورایی، الگوی محمدحسین فهمیده و بهنام محمدی است که هیچ هراسی از مرگ نداشتند و با اراده خود، شهادت را انتخاب کردند.

نوجوان امروز، نوجوان فلسطینی است که سال هاست با سنگ و چوب، در مقابل سربازان رژیم اشغال گر قدس ایستادگی کرده است و پیام رسان مظلومیت مردم فلسطین به گوش جهانیان است. نوجوان فلسطینی همچون قاسم، محمد، عون و... از مرگ نمی هراسد و جان خود را در راه دفاع از آرمان هایش فدا می کند. نوجوان امروز، تمام تلاش خود را به کار می گیرد تا در عرصه های علمی، توانایی خود را به جهانیان ثابت کند و با کسب رتبه های بالا در مسابقه های علمی، پیام قدرت و توان مندی نوجوان مسلمان را به گوش جهانیان برساند.